

persbericht

van het EU-drugsagentschap in Lissabon

Nr. 6/2000 – 11 oktober 2000

BELANGRIJK: ONDER EMGARGO TOT WOENSDAG 11 OCTOBER, 12.00 UUR (CET)

Jaarverslag over de drugsproblematiek in de EU – 2000

MEER VOOROORDELEN TEGEN VROUWELIJKE DAN TEGEN MANNELIJKE DRUGSGBRUIKERS

Waarnemingscentrum vraagt om specifieke oplossingen voor behoeften van vrouwen

Volgens het vandaag door het in Lissabon gevestigde Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (het EWDD) gepubliceerde *Jaarverslag over de stand van de drugsproblematiek in de Europese Unie* bestaan er tegenover vrouwelijke drugsgebruikers meer vooroordelen dan tegenover mannelijke. In het verslag vraagt het Waarnemingscentrum om specifieke maatregelen voor de problemen en behoeften van vrouwelijke drugsgebruikers.

Volgens het Waarnemingscentrum wordt drugsgebruik beschouwd als niet in overeenstemming met de rol van de vrouw. Een van de belangrijkste elementen hierbij is het moederschap. Vrouwen vrezen dat zij, wanneer zij behandeling vragen voor hun drugsprobleem, als "slechte" moeder worden gezien en dat hun kinderen dan bij hen worden weggehaald.

Hierdoor, zo voegt het EWDD toe, stuiten vrouwen op grotere obstakels dan mannen wanneer zij zich voor hun problemen onder behandeling willen stellen.

Deze interessante stelling komt voort uit een speciale nadruk in dit verslag op de specifieke problemen van vrouwen en drugs – en de verschillen tussen mannen en vrouwen.

Het Waarnemingscentrum concludeert dat uit de beperkte beschikbare informatie blijkt dat maatregelen tegen drugsgebruik van mannen vooral zijn toegespitst op het criminele aspect. Maatregelen tegen drugsgebruik door vrouwen schijnen daarentegen meer ingegeven te zijn door de gevolgen die het drugsgebruik op anderen kan hebben: op kinderen als hun moeder drugs gebruikt, en op mannen als de gebruiksters werkzaam zijn in de prostitutie.

Verschillen tussen mannen en vrouwen

Volgens het vandaag gepubliceerde verslag zijn vrouwelijke drugsgebruikers minder vaak betrokken bij eigendomsdelicten dan mannen. Zij bekostigen hun verslaving vaak via de inkomsten uit prostitutie. Prostitutie kan een vaste vorm van inkomsten vormen, voor in sommige gevallen tot 60% van de vrouwen.

Het risico op verspreiding van besmettelijke ziekten door prostituees is altijd al een punt van bezorgdheid geweest. En het verband tussen drugsgebruik onder vrouwen en prostitutie heeft er

vrijwel zeker toe bijgedragen dat risicoverlaging en behandeling in de dienstverlening aan vrouwelijke drugsgebruikers steeds belangrijker is geworden.

Volgens het **EWDD** is de drugsproblematiek van vrouwen nog niet systematisch onderzocht door **Europese** drugsinformatiediensten. Wel beschikken de meeste lidstaten over speciale programma's die verschillen in omvang en nadruk – en is er een aantal faciliteiten opgezet waar vrouwen terecht kunnen voor onderdak, informatie en praktisch advies omtrent veiligere seks en veiliger drugsgebruik.

Twaalf lidstaten bieden programma's die speciaal zijn afgestemd op de behoeften van vrouwelijke drugsprostituees. In **Ierland**, **Spanje** en het **Verenigd Koninkrijk** worden verschillende programma's aangeboden. Hiervan werd geen melding gemaakt in **België** en **Finland**.

In het algemeen komt illegaal drugsgebruik volgens het verslag meer voor bij mannen dan bij vrouwen. De verschillen in drugsgebruik tussen mannen en vrouwen zijn echter complex – en worden bepaald door aspecten zoals prostitutie en de druk die mannen op jonge meisjes uitoefenen.

Een van de problemen waar vrouwen mee kampen is dat meisjes op jongere leeftijd met drugs experimenteren dan jongens. Dit komt in het algemeen “doordat sommige meisjes omgaan met oudere vriendjes die hun overhalen om met drugs te experimenteren”. Dit is de gedachte achter drugspreventieprogramma's in **Oostenrijk**, **Duitsland** en **Zweden** die speciaal gericht zijn op zeer jonge vrouwen en schoolmeisjes. ‘Bij deze initiatieven ligt de nadruk op de vrouwelijke identiteit en hoe meisjes kunnen leren nee te zeggen wanneer een vriendje of een andere mannelijke kennis hun drugs aanbiedt.’

Jongens en meisjes tussen 15 en 16 experimenteren even veel met cannabis. Tegen een leeftijd van 20 tot 24 zijn meer mannen dan vrouwen cannabisgebruiker.

De verschillen tussen jongens en meisjes in het drugsgebruik in de afgelopen 12 maanden en bij het gebruik van speciale drugs zijn nog opvallender. Ook nemen de verschillen met de leeftijd toe.

In tegenstelling tot illegale drugs komt het gebruik van geneesmiddelen als benzodiazepine meer voor onder vrouwen dan onder mannen, en dit verschil neemt toe met de leeftijd. Op misbruik van geneesmiddelen rust niet de smet die op illegale drugs rust, al kan regelmatig gebruik ernstige gevolgen voor de gezondheid hebben.

Informeel (niet-wetenschappelijke) verslagen uit **Frankrijk**, **Duitsland**, **Ierland** en het **Verenigd Koninkrijk** lijken enige bezorgdheid op te roepen omtrent stijgende besmetting met HIV en hepatitis-B bij sommige vrouwelijke drugsgebruikers. Dit lijkt te worden veroorzaakt doordat vrouwen meer risico's nemen bij het injecteren van drugs of door onbeschermd seks.

Bescherming van baby's tegen drugs

Alle lidstaten bieden zwangere vrouwen een “versnelde” drugsbehandeling. In **Oostenrijk**, **België**, **Denemarken**, **Frankrijk**, **Ierland**, **Portugal** en **Zweden** zijn hiervoor speciale diensten ontwikkeld. Voor veel van deze vrouwen is een regelmatige zwangerschapszorg echter niet te verenigen met hun manier van leven. Velen van hen zijn ook bang gestigmatiseerd te worden als ze gebruik maken van dit soort faciliteiten.

Het Waarnemingscentrum: “Er worden steeds meer kinderen geboren van wie de moeders drugs gebruiken zodat deze kinderen zelf ook het risico op drugsproblemen lopen, en wat het effect precies is op deze kinderen ... baart steeds meer zorgen”.

Het percentage kinderen dat bij hun drugsgebruikende moeder blijft loopt van land tot land sterk uit. Er zijn ofwel nog geen duidelijke beleidslijnen opgesteld omtrent kinderopvang of deze zijn nog niet in de praktijk ingevoerd.

Minder vrouwen dan mannen onder behandeling

De verhouding tussen vrouwen en mannen onder drugsgebruikers die een behandeling volgen, is over het algemeen minder dan 1:3. De vrouwen die aan een behandeling beginnen zijn over het algemeen jonger dan de mannen, en het verschil tussen het aantal vrouwen en mannen in behandeling neemt toe met de leeftijd. Dit wijst er niet zozeer op dat behandeling bij vrouwen beter aanslaat, als wel dat vrouwen met drugsproblemen statistisch slechter vertegenwoordigd zijn.

In het verslag wordt uitgelegd dat een van de voornaamste redenen dat zo weinig vrouwen onder behandeling zijn voor drugsproblemen het feit is dat zij kinderen hebben. Veel vrouwelijke cliënten hebben minstens een kind en zijn vaak te druk met de zorg voor het kind om deel te nemen aan een programma. Ook vrezen zij dat zij als "slechte" moeder zullen worden gebrandmerkt en dat hun kinderen hen zullen worden afgenomen.

Vrouwen en drugs in de gevangenis

Uit het vandaag gepubliceerde verslag blijkt dat het aantal vrouwen dat in de gevangenis zit in Europa gestaag toeneemt. In **Spanje** is het aantal vrouwen in de gevangenis de afgelopen 10 jaar verdriedubbeld. Hoewel een kleiner deel van de veroordeelde drugsovertredingen door vrouwen is begaan, blijkt uit gegevens uit **Ierland** en het **Verenigd Koninkrijk** dat veel vrouwen die in de gevangenis belanden aanzienlijke drugsproblemen hebben. Het gaat hierbij met name om heroïne, methadon en benzodiazepine. De richtlijnen voor behandeling van verslaving aan benzodiazepine om de risico's van plotselinge beëindiging van het gebruik te voorkomen, lijken nog niet zo goed ontwikkeld te zijn als de richtlijnen voor opiaten.

Het **EWDD** merkt op dat de behandelingsfaciliteiten in vrouwengevangenis variëren. Slechts enkele landen – zoals **Duitsland** en **Portugal** – bieden specifieke diensten aan in vrouwengevangenis, hoewel een relatief groot aantal vrouwelijke gedetineerden drugs gebruikt. In **Portugal** beschikken twee gevangenis over kinderopvang zodat de kinderen bij hun moeders kunnen blijven.

Noot voor de redactie:

1. Het **Jaarverslag over de stand van de drugsproblematiek in de Europese Unie** is beschikbaar op de website van het **EWDD** vanaf woensdag 11 oktober, 12.00 uur: http://www.emcdda.org/publications/publications_annrep.shtml of <http://emcdda.kpnqwest.pt>
  2. In twee andere nieuwsberichten kunt u informatie vinden over andere aspecten van het vandaag gepubliceerde verslag. Ook deze zijn on line beschikbaar vanaf woensdag 11 oktober om 12.00: <http://www.emcdda.org/press/press.shtml>
- **Problematisch drugsgebruik – veranderende trends (hoofdbericht)**
  - **Substitutietherapie neemt toe in de EU – “maar nog steeds onvoldoende onderzocht en fragmentarisch” (speciaal thema)**

• Contactpersoon: Kathy Robertson, Press Officer, Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving • Tel: ++ 351 21 811 3000 • Fax: ++ 351 21 813 1711 •
• E-mail: Kathryn.Robertson@emcdda.org •
• EMCDDA, Rua da Cruz de Santa Apólonia 23-25, PT-1149-045 Lissabon, Portugal •
• Meer informatie kunt u on line vinden op <http://www.emcdda.org> •